

Ontwerp

Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de artikelen 5:143 en 6:116, § 1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (Liquiditeitstest)

DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN,

Gezien artikel 31, § 1 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren;

Gezien de technische nota van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren goedgekeurd door de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren op 30 augustus 2019 en voorgelegd aan “field testing” die plaatsvond gedurende een daaropvolgende periode van 10 maanden;

Gezien het daaruit voortvloeiend ontwerp van norm van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren voorgelegd aan openbare raadpleging die plaatsvond van 1 december 2020 tot 31 januari 2021;

Gezien de commentaren ontvangen op deze openbare raadpleging;

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 4 april 2019 werd de wet van 23 maart 2019 tot invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en houdende diverse bepalingen bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad (p. 33239). Het Koninklijk Besluit van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werd op 30 april 2019 bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad (p. 42246). Hiermee werd het vennootschaps- en verenigingsrecht grondig hervormd. Met de wet van 28 april 2020 tot omzetting van Richtlijn (EU) 2017/828 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft, en houdende vennootschaps- en verenigingsbepalingen (de zogenaamde “reparatiewet”) werd een aantal wijzigingen aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) ingevoerd*
- (2) Ter bescherming van belanghebbenden heeft het WVV een dubbele test ingevoerd wanneer een besloten vennootschap (BV) of een coöperatieve vennootschap (CV) beslist om tot een uitkering over te gaan: de nettoactiefest en de liquiditeitstest. Beide tests zijn onlosmakelijk*

met elkaar verbonden, maar onder meer omdat het tijdstip waarop deze uitgevoerd moeten worden, de bestemming van het beoordelingsverslag van de commissaris en de impact op het jaarlijkse commissarisverslag over de controle van de jaarrekening verschillend zijn, heeft de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) twee normen uitgewerkt. Onderhavige norm dient dan ook samen gelezen te worden met de norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de artikelen 5:142 en 6:115, §1 van het Wetboek van vennootschappen (Nettoactiefest).

- (3) *Onderhavige norm beoogt de opdracht van de commissaris bij de artikelen 5:143 en 6:116, §1 van het Wetboek van vennootschappen (Liquiditeitstest).*
- (4) *Onderhavige norm bevat algemene bepalingen, vereisten en toepassingsmodaliteiten. De bedrijfsrevisor dient de gehele tekst van deze norm, met inbegrip van de toepassingsmodaliteiten, na te leven teneinde de doelstellingen te begrijpen en de vereisten naar behoren toe te passen. De bedrijfsrevisor dient daarbij zijn professionele oordeelsvorming toe te passen en een professioneel-kritische instelling te handhaven.*

De toepassingsmodaliteiten vormen leidraden die relevant zijn voor de behoorlijke toepassing van de vereisten van deze norm. De toepassingsmodaliteiten bevatten onder meer verdere uitleg over de vereisten en kunnen:

- nadere uitleg bevatten van wat een vereiste inhoudt of wat het is bedoeld te omvatten; dit kan onder meer door verwijzing naar wet- of regelgeving;*
- voorbeelden bevatten die in de gegeven omstandigheden van toepassing kunnen zijn.*

HEEFT OP ZIJN ZITTING VAN XX DE HIERNAVOLGENDE NORM AANGENOMEN.

Goedkeuring van onderhavige norm

Overeenkomstig artikel 31, § 1, 5de en 6de lid van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, werd het Instituut gehoord en werd, in voorkomend geval, rekening gehouden met de vraag van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen tot herformulering van deze norm op basis van zijn eigen opmerkingen, de hoorzitting of de opmerkingen van het College, de FSMA en/of de Nationale Bank van België.

Overeenkomstig artikel 31, § 2 van voormelde wet, werd deze norm op XXX door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en op XXX door de Minister die bevoegd is voor Economie goedgekeurd. Deze goedkeuring heeft het voorwerp uitgemaakt van een bericht door de minister die bevoegd is voor Economie, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van XXX, p. XXX.

Inhoudstafel

Toepassingsgebied	4
Datum van inwerkingtreding.....	5
Doelstelling.....	5
Definities.....	6
Vereiste werkzaamheden en toepassingsmodaliteiten	8
I. Deontologische verplichtingen.....	8
II. Aard van de opdracht.....	8
III. Opdrachtbrief.....	9
IV. Uit te voeren werkzaamheden.....	9
V. Schriftelijke bevestigingen	11
VI. Het vormen van de conclusie en beoordelingsverslag.....	13
III.1. Vormen van de conclusie	13
III.2. Beoordelingsverslag	14
Bijlage – Modelverslag art. 5:143 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.....	17

Toepassingsgebied

<p>1. Onderhavige norm is van toepassing op de verrichtingen die bepaald zijn in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) onder het artikel 5:143 wat de besloten vennootschap (BV) betreft. Bij de coöperatieve vennootschap (CV) zijn de artikelen 6:116 WVV van toepassing. Voor de toepassing van deze norm zal enkel worden verwezen worden naar de op de BV van toepassing zijnde artikelen. Deze norm zal dan ook <i>mutatis mutandis</i> van toepassing zijn op de CV. (par. A1)</p>	<p>A1. De artikelen 5:141 tot en met 5:144 WVV bevatten de regeling inzake uitkeringen aan de aandeelhouders, bestuurders en andere rechthebbenden (niet limitatieve opsomming). Onder dergelijke uitkeringen vallen voortaan in de BV en de CV ook de terugbetaling van de eerdere inbrengen in geld of in natura van de aandeelhouders, vermits zij geen kapitaal meer heeft. Dit betekent dat de oorspronkelijke inbrengen zonder statutenwijziging bij gewoon meerderheidsbesluit van de algemene vergadering kunnen worden terugbetaald (uitgekeerd), behalve indien zij statutair onbeschikbaar werden gesteld.</p> <p>De regeling wil verhinderen dat uitkeringen uit het vennootschapsvermogen kunnen worden verricht ten nadele van de belanghebbenden. Daartoe geldt als uitgangspunt dat uitkeringen niet tot gevolg mogen hebben dat het eigen vermogen van de vennootschap negatief wordt of zou dalen tot beneden het bedrag van dit onbeschikbare eigen vermogen (nettoactiefest), en evenmin dat de vennootschap na de uitkering haar opeisbare schulden niet meer zou kunnen betalen (liquiditeitstest). Deze regel geldt voor alle uitkeringen zonder onderscheid tussen dividenden, tantièmes of andere gelijkgestelde verrichtingen zoals onder meer de inkoop van eigen aandelen (art. 5:145, 2° WVV), de financiële steunverlening (art. 5:152, §1, 3° WVV) of het scheidingsaandeel (art. 5:154, §1, tweede lid, 6°, en derde lid WVV).</p>
--	---

Datum van inwerkingtreding

2. Deze norm treedt in werking voor de verslagen uitgebracht één maand na de datum van publicatie in het <i>Belgisch Staatsblad</i> van het bericht tot goedkeuring van de minister die bevoegd is voor Economie.	

Doelstelling

3. Deze norm heeft tot doel om de aspecten te behandelen met betrekking tot de opdracht van de commissaris in het kader van artikel 5:143 of 6:116, §1 WVV (liquiditeitstest), met name: - Het vaststellen van de vereiste werkzaamheden met betrekking tot de beoordeling van de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens opgenomen in het bijzonder verslag van het bestuursorgaan; - Het vormen van een conclusie en het opstellen van het verslag in overeenstemming met het WVV en onderhavige norm. 4. Deze norm maakt de <i>International Standard on Assurance Engagement</i> (ISAE) 3400, "Onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie", zoals in de Franstalige en Nederlandstalige versie gepubliceerd op de website van het IBR, waarvan de toepassing in België werd goedgekeurd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de federale minister van Economie en waarvoor een bericht in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd, van toepassing op de opdracht tot het beoordelen van de prospectieve financiële gegevens overeenkomstig artikel 5:143 of 6:116, §1 WVV.	

Definities

5. Voor de toepassing van deze norm heeft de volgende term de hieronder weergegeven betekenis:
- (i) “WVV”: Wetboek van vennootschappen en verenigingen ;
  - (ii) “Commissaris”: de bedrijfsrevisor belast met de wettelijke controle van de jaarrekening. De term “commissaris” verwijst, in functie van de uitgevoerde controleopdracht, ook naar de bedrijfsrevisor ;
  - (iii) “Commissarisverslag”: het verslag van de commissaris uitgebracht in het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening overeenkomstig het artikel 3:74 WVV, dat het verslag over de jaarrekening en de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen omvat; dit vormt een geheel en is ondeelbaar;
  - (iv) “Toekomstgerichte financiële informatie” of “prospectieve financiële gegevens”: financiële informatie welke is gebaseerd op verwachtingen omtrent toekomstige gebeurtenissen en mogelijke acties van een entiteit. Deze informatie is naar zijn aard uiterst subjectief waarbij het maken van afwegingen een belangrijke rol speelt.
Toekomstgerichte financiële informatie bestaat uit prognoses en/of projecties. (zie par. 17)

Onder ‘prognose’ wordt verstaan die toekomstgerichte financiële informatie welke is gebaseerd op veronderstellingen omtrent toekomstige gebeurtenissen waarvan het bestuur verwacht dat deze zullen plaatsvinden en de op grond daarvan te nemen acties, voor zover bekend op het moment dat de

informatie wordt opgesteld (best mogelijke schattingen of “*best-estimate assumptions*”)

Onder ‘projectie’ wordt verstaan die toekomstgerichte financiële informatie welke is gebaseerd op:

- Theoretische assumpties (“*hypothetical assumptions*”) omtrent toekomstige gebeurtenissen en door het bestuur te nemen acties, waarvan niet vaststaat dat ze daadwerkelijk zullen plaatsvinden, zoals in het geval van entiteiten die zich in een aanloopfase bevinden of overwegen een belangrijke wijziging in de aard van de bedrijfsactiviteiten aan te brengen; of
- Een combinatie van best mogelijke schattingen (“*best-estimate assumptions*”) en theoretische assumpties;

In sommige gevallen is het mogelijk dat het enkel gaat om prognoses en dus over “*best-estimate assumptions*”.

- (v) “Bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA’s”: de Bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden – Het commissarisverslag in het kader van een wettelijke controle van de (geconsolideerde) jaarrekening en andere aspecten met betrekking tot de opdracht van de commissaris, aangenomen door de Raad van het IBR op 21 februari 2020 en goedgekeurd door de HREB op XX en door de minister van Economie op XX (publicatie van het bericht tot goedkeuring in het B.S. van XX, p. XX). [**Placeholder:** in functie van het verder verloop van de lopende goedkeuringsprocedure omtrent deze ontwerpnorm]

Vereiste werkzaamheden en toepassingsmodaliteiten

I. Deontologische verplichtingen

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
6. De bedrijfsrevisor dient de deontologische beginselen na te leven zoals vastgesteld door de wet van 7 december 2016.	
7. De bedrijfsrevisor dient de in België van kracht zijnde wetgeving en regelgeving na te leven die van toepassing is in het kader van zijn opdracht.	
8. De bedrijfsrevisor dient een intern kwaliteitsbeheersingssysteem in te voeren zodat wordt verzekerd dat de opdracht uitgevoerd wordt overeenkomstig de wettelijke en regelgevende bepalingen en de vereisten inzake verslaggeving. (par. A2)	A2. De norm inzake de toepassing van ISQC 1 in België van 28 februari 2014 maakt ISQC 1 van toepassing voor controle- en beoordelingsopdrachten betreffende financiële overzichten.
9. De bedrijfsrevisor dient de algemene norm van toepassing op alle opdrachten toevertrouwd door een onderneming aan de bedrijfsrevisor na te leven. (par. A3)	A3. De algemene norm van toepassing op alle opdrachten toevertrouwd door een onderneming aan de bedrijfsrevisor bevat onder meer vereiste werkzaamheden met betrekking tot de opdracht aanvaarding (met inbegrip van de opdrachtbrief), de opdrachtdocumentatie en de inhoud van het verslag van de bedrijfsrevisor.

II. Aard van de opdracht

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSGERICHTTE TEKSTEN
10. De opdracht van de commissaris beoogd door onderhavige norm is een assurance-opdracht die als doel heeft een beperkte mate van zekerheid te verschaffen over de betrouwbaarheid van de historische	A4. Bij een assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid is het risico dat de commissaris een verkeerde uitspraak doet over de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens tot een vaktechnisch aanvaardbaar niveau

boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens. (par. A4)	teruggebracht. De kans op een verkeerde uitspraak is groter dan bij een redelijke mate van zekerheid. De commissaris formuleert een conclusie over de betrouwbaarheid van de informatie. Dat doet hij in negatieve vorm.
---	--

III. Opdrachtbrief

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSGERICHTE TEKSTEN
<p>11. Voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht, dient de commissaris, overeenkomstig artikel 21 van de wet van 7 december 2016, van het bestuursorgaan een opdrachtbrief te verkrijgen die onder meer het volgende bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de omschrijving van de opdracht; en - op een evenwichtige wijze de wederzijdse rechten en plichten van de cliënt en van de bedrijfsrevisor. <p>(par. A5)</p> <p>12. In de opdrachtbrief dient onder meer te worden gewezen op de verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan, in het bijzonder in het licht van het artikel 5:143 WVV.</p>	<p>A5. Artikel 5:143 WVV bepaalt dat de commissaris, in zijn jaarlijkse commissarisverslag opgesteld naar aanleiding van de jaarrekening, vermeldt dat hij deze opdracht heeft uitgevoerd. Het gaat hier evenwel om twee onderscheiden opdrachten: de wettelijke controleopdracht conform artikel 3:75 WVV en de opdracht toevertrouwd aan de commissaris in artikel 5:143 WVV. De commissaris moet erover waken dat deze opdracht het voorwerp uitmaakt van een opdrachtbrief.</p>

IV. Uit te voeren werkzaamheden

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSGERICHTE TEKSTEN
<p>13. De commissaris moet de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan beoordelen.</p>	<p>A6. De opdracht bestaat erin historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens te beoordelen. In de mate dat er gesteund wordt op de staat van activa en passiva opgesteld</p>

<p>14. Voor de beoordeling van de historische boekhoudkundige en financiële gegevens dient de commissaris de in België van toepassing zijnde standaard, ISRE 2410, <i>Beoordeling van tussentijdse financiële informatie, uitgevoerd door de onafhankelijke auditor van de entiteit</i>, toe te passen (paragraaf 3 van de norm (herzien in 2018) van 21 juni 2018 inzake de toepassing in België van de Internationale controlestandaarden (ISA's)). De historische gegevens moeten opgesteld worden conform de door de vennootschap gehanteerde en laatst goedgekeurde waarderingsregels. (par. A6)</p> <p>15. Voor de beoordeling van de prospectieve financiële gegevens, dient de commissaris ISAE 3400, <i>Onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie</i>, toe te passen. (par. 4)</p>	<p>op afsluitingsdatum, zal de commissaris zich kunnen beroepen op onder meer de werkzaamheden die hij uitoefent in het kader van zijn mandaat als commissaris. De jaarrekening zal slechts een eerste vertrekpunt zijn, aangezien het bestuursorgaan inzicht moet verwerven in het toekomstig nakomen van de schulden en verplichtingen. Het komt aan de commissaris toe om te beoordelen of de door het bestuursorgaan gehanteerde stukken, documenten en veronderstellingen voldoende zijn om zijn conclusie te kunnen formuleren.</p>
<p>16. De commissaris dient na te gaan of deze gegevens consistent zijn met de informatie waarover hij beschikt uit hoofde van zijn commissarismandaat. (par. A7-A8)</p> <p>17. De commissaris dient in het kader van zijn beoordelingsopdracht de toekomstgerichte financiële informatie te onderzoeken met het oog op het kunnen concluderen dat: (par. A9-A10)</p> <p>(a) de aan de toekomstgerichte financiële informatie ten grondslag liggende ingeschatte veronderstellingen ("<i>best estimate assumptions</i>")¹, zoals het kasstroomoverzicht, van het bestuursorgaan niet onredelijk zijn en, in geval van "<i>hypothetische assumpties</i>" ("<i>hypothetical assumptions</i>")¹, deze veronderstellingen aansluiten op het doel van de informatieverstrekking;</p> <p>(b) de toekomstgerichte financiële informatie op een juiste wijze (par. A11) is gebaseerd op de veronderstellingen;</p>	<p>A7. Krachtens artikel 3:75, §1, 9° WVV dient de commissaris na te gaan of de algemene vergadering correct is ingelicht over de naleving van het WVV. De paragrafen 98 en 99 tot en met 101 van de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's zijn van toepassing. Het kan nodig blijken dat een nieuwe nettoactietest uitgevoerd wordt indien op het ogenblik van de liquiditeitstest wordt vastgesteld dat een meer recente staat van activa en passiva aangewezen is gezien de evolutie van het resultaat en/of het eigen vermogen.</p> <p>A8. Op grond van artikel 5:143, derde lid WVV moet de procedure voor belangenconflicten door het bestuursorgaan niet worden toegepast bij het uitvoeren van de liquiditeitstest.</p>

¹ Zie definitie in paragraaf 5 (iv) van onderhavige norm.

<p>(c) de toekomstgerichte financiële informatie op een juiste wijze (par. A11) is gepresenteerd en alle veronderstellingen van materieel belang toereikend zijn toegelicht met inbegrip van een duidelijke vermelding of het ingeschatte veronderstellingen (“<i>best estimate assumptions</i>”) van het bestuursorgaan of “hypothetische assumpties” (“<i>hypothetical assumptions</i>”) betreft;</p> <p>(d) de toekomstgerichte financiële informatie opgesteld is op dezelfde basis als de historische financiële informatie, met toepassing van adequate grondslagen voor financiële verslaggeving. Deze grondslagen zullen in principe dezelfde zijn als deze die worden gehanteerd voor het opstellen van de jaarrekening, behoudens in het geval van een adequate verantwoording door het bestuursorgaan.</p>	<p>A9. Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor de veronderstellingen die moeten worden opgenomen in zijn verslag en die aan de basis liggen van de liquiditeitstest.</p> <p>A10. De periode van twaalf maanden vanaf de datum van de uitkering zoals vermeld in artikel 5:143, eerste lid, <i>in fine</i> WvV is evenwel geen absolute grens. In eerste instantie moet het bestuursorgaan rekening houden met gebeurtenissen die verwacht worden na de periode van 12 maanden. Indien de commissaris kennis heeft van belangrijke gebeurtenissen die zullen of kunnen plaatsvinden na deze periode van twaalf maanden, dan be vraagt hij het bestuursorgaan hieromtrent.</p> <p>A11. Met de termen “op een juiste wijze” wordt beoogd de rekenkundige wijze, rekening houdend met het materieel belang.</p>
---	--

V. Schriftelijke bevestigingen

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p>18. De commissaris dient de door ISRE 2410 vereiste schriftelijke bevestigingen omtrent de historische boekhoudkundige en financiële gegevens te verkrijgen. Hij dient ook de door ISAE 3400 vereiste schriftelijke bevestigingen te verkrijgen omtrent, ten minste, het beoogd gebruik van de toekomstgerichte financiële informatie, de volledigheid en redelijkheid van de significante assumpties die door het bestuursorgaan werden weerhouden en het aanvaarden door deze laatste van diens verantwoordelijkheid voor de toekomstgerichte financiële informatie.</p>	<p>A12. Indien één van de leden van het bestuursorgaan weigert de bevestigingsbrief in het kader van de liquiditeitstest te ondertekenen, wordt eerst verwezen naar artikel 5:73, § 1, eerste lid WvV.</p> <p>Indien de bestuurders een college vormen, volgt hieruit dat de beslissingen met een gewone meerderheid moeten worden genomen. Indien de vennootschap bijvoorbeeld twee bestuurders telt, moeten de twee bestuurders akkoord gaan om een beslissing te nemen. De bevestigingsbrief ondertekend door slechts één bestuurder is, in dat geval, niet geldig.</p>

<p>19. Indien het bestuursorgaan één of meer van de gevraagde schriftelijke bevestigingen niet verschaft, dient de commissaris: (par. A12)</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) In voorkomend geval de aangelegenheid met het bestuursorgaan te bespreken; (b) De integriteit van het bestuursorgaan te herevalueren, en dient hij het effect dat dit kan hebben op de betrouwbaarheid van de (mondelijke of schriftelijke) bevestigingen en op de onderbouwende informatie in het algemeen te evalueren; en (c) De passende actie te ondernemen, met inbegrip van het bepalen van het mogelijke effect op de conclusie in zijn verslag. <p>20. De commissaris dient een onthouding te formuleren indien: (par. A12)</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Hij concludeert dat er voldoende twijfel bestaat over de integriteit van het bestuursorgaan zodanig dat de schriftelijke bevestigingen niet betrouwbaar zijn; (par. A13) of (b) Het bestuursorgaan de vereiste bevestigingen niet verschaft. 	<p>Indien daarentegen de statuten geen collegiaal bestuursorgaan voorzien, is, in principe, elke bestuurder, conform artikel 5:73, § 1, eerste lid WVV, bevoegd om de bevestigingsbrief te ondertekenen. Hieruit volgt dat als enkel één bestuurder de bevestigingsbrief ondertekent, hij het hele bestuursorgaan bindt.</p> <p>Bijgevolg dienen de statuten van de vennootschap te worden geraadpleegd, en meer bepaald het onderdeel over de bevoegdheden van het bestuursorgaan.</p> <p>In voorkomend geval onderzoekt de commissaris de redenen waarom één van de bestuurders weigert de bevestigingsbrief te tekenen. Indien een onenigheid in verband met de liquiditeitstest bestaat, zou dit een invloed op de beoordelingsvorming van de commissaris kunnen hebben. Bovendien moet de commissaris de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan beoordelen.</p> <p>A13. Twijfels over de integriteit van het bestuursorgaan kunnen de commissaris in het kader van zijn wettelijke controle van de jaarrekening doen besluiten dat het risico op het geven van een verkeerde voorstelling in de jaarrekening door het bestuursorgaan zodanig is dat de controle niet kan worden uitgevoerd. In een dergelijk geval kan hij overwegen om ontslag te nemen als commissaris. (ISA 580, par. 16 en A24)</p>
---	---

VI. Het vormen van de conclusie en beoordelingsverslag

III.1. Vormen van de conclusie

<p>21. Het verslag van de commissaris in het kader van de liquiditeitstest is niet openbaar, maar enkel gericht aan het bestuursorgaan, en hij mag zich niet in de plaats van het bestuursorgaan stellen. Zijn opdracht is beperkt tot het nazicht van de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens die aan de beslissing van het bestuursorgaan ten grondslag liggen. Derhalve dient hij een beperkte mate van zekerheid tot uitdrukking te brengen over de vraag of:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) de historische financiële en boekhoudkundige gegevens die vermeld staan in het bijzonder verslag van het bestuursorgaan in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld zijn overeenkomstig de door de vennootschap gehanteerde en laatst goedgekeurde waarderingsregels; (par. A14) (b) de prospectieve boekhoudkundige en financiële gegevens die vermeld staan in het bijzonder verslag van het bestuursorgaan opgesteld zijn overeenkomstig de door het bestuursorgaan aangenomen veronderstellingen; en (c) deze veronderstellingen een redelijke basis vormen voor de prospectieve boekhoudkundige en financiële gegevens. <p>Zijn opdracht bestaat er evenwel niet in zich uit te spreken over het geschikt karakter van de uitkering, noch over de vraag of de uitkering kan gebeuren.</p>	<p>A14. De historische financiële en boekhoudkundige gegevens worden opgemaakt volgens de laatst goedgekeurde waarderingsregels.</p>
<p>22. De conclusie van de commissaris dient de vorm aan te nemen van een niet-aangepaste conclusie of een aangepaste conclusie, zijnde een conclusie met voorbehoud, een afkeurende conclusie of een onthouding van conclusie.</p>	

<p>23. Wanneer de commissaris een aangepaste conclusie tot uitdrukking brengt, dient hij hiermee rekening te houden in het kader van het uitbrengen van zijn jaarlijks commissarisverslag opgesteld conform de artikelen 3:74 en 3:75 WvV.</p>	
<p>24. Indien de commissaris van mening is dat de presentatie en toelichting van de toekomstgerichte financiële informatie niet geschikt zijn, dient hij al naar gelang van de omstandigheden, een conclusie met voorbehoud of een afkeurende conclusie tot uitdrukking te brengen.</p> <p>25. Indien de commissaris van mening is dat één of meer belangrijke veronderstellingen geen redelijke basis vormen voor de toekomstgerichte financiële informatie opgesteld op basis van ingeschatte veronderstellingen (“<i>assumptions</i>”) of dat één of meer assumpties van materieel belang geen redelijke basis vormen voor de toekomstgerichte financiële informatie, door de aard van de gehanteerde schattingen of hypothetische assumpties, dient hij in het verslag over de toekomstgerichte financiële informatie een afkeurende conclusie tot uitdrukking te brengen.</p> <p>26. Indien één of meer noodzakelijk geachte procedures onmogelijk worden gemaakt, dient de commissaris een onthoudende conclusie te formuleren en de beperking in de uitvoering van de werkzaamheden te beschrijven in het verslag.</p>	

III.2. Beoordelingsverslag

<p>27. De commissaris dient een schriftelijk beoordelingsverslag op te stellen door gebruik te maken van het modelverslag opgenomen in bijlage 1 bij onderhavige norm. Het modelverslag opgenomen in de bijlage bij onderhavige norm betreft een niet-aangepaste conclusie en dient bijgevolg aangepast te worden aan de specifieke omstandigheden.</p>	
--	--

<p>28. De commissaris dient zijn beoordelingsverslag te richten aan het bestuursorgaan die het besluit moet nemen vermogen uit te keren.</p> <p>29. De commissaris dient in zijn jaarlijks controleverslag opgesteld overeenkomstig artikel 3:74 en 3:75 WvV te vermelden dat hij de opdracht heeft uitgevoerd en hierover een verslag aan het bestuursorgaan op datum [XX] heeft uitgebracht. De commissaris dient de paragrafen 95 tot en met 98 van de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's toe te passen.</p>	
<p>30. Het verslag van de commissaris dient de volgende secties te bevatten met passende titels:</p> <p>(a) "Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan", waarin wordt aangegeven dat het bestuursorgaan verantwoordelijk is voor het opstellen van historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan en voor de continuïteit van de vennootschap (<i>going concern</i>);</p> <p>(b) "Verantwoordelijkheid van de commissaris", waarin duidelijk wordt aangegeven dat de commissaris een conclusie over de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens dient te formuleren op basis van de door hem uitgevoerde beoordeling overeenkomstig onderhavige norm en dat de reikwijdte van de opdracht aanzienlijk geringer is dan die van een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens die als basis voor de liquiditeitstest werden gebruikt;</p> <p>(c) de conclusie van de commissaris, waarbij een beperkte mate van zekerheid wordt verstrekt;</p>	

<p>(d) “Beperking van het gebruik van het verslag”, waar wordt verduidelijkt dat het verslag uitsluitend werd opgemaakt ingevolge artikel 5:143 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen in de context van de geplande uitkering en niet voor andere doeleinden mag worden aangewend.</p>	
--	--

Bijlage – Modelverslag art. 5:143 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen

Verslag aan het bestuursorgaan van vennootschap X inzake de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan

Overeenkomstig artikel 5:143 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen brengen wij in onze hoedanigheid van commissaris hierbij aan het bestuursorgaan van vennootschap X verslag uit over de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens, opgenomen in het hierbij gevoegde verslag van het bestuursorgaan d.d. XX, en opgesteld rekening houdende met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen van historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens opgenomen in het hierbij gevoegde verslag van het bestuursorgaan en voor de continuïteit van de vennootschap (going concern)

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens, opgenomen in haar verslag. Dit verslag verantwoordt het besluit van het bestuursorgaan dat [Vennootschap] na de voorgestelde uitkering van een [beschrijving van het type van uitkering: dividend en zoals voorgesteld door een algemene vergadering of door het bestuursorgaan in het kader van de statutaire delegatie], enz. -op [datum] in staat zal blijven haar schulden te voldoen naarmate deze opeisbaar worden over een periode van ten minste 12 maanden na de datum van de uitkering. Overeenkomstig de artikelen 5:143 en 5:144 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor de beslissing tot effectieve uitbetaling van de uitkering.

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Onze verantwoordelijkheid bestaat erin een conclusie te formuleren over de vraag of niets onder onze aandacht is gekomen dat er ons toe brengt te concluderen dat:

- de historische financiële en boekhoudkundige gegevens die vermeld staan in het bijzonder verslag van het bestuursorgaan niet in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld zijn overeenkomstig de door de vennootschap gehanteerde waarderingsregels [zoals blijkt uit de laatst goedgekeurde jaarrekening];
- de prospectieve financiële gegevens die vermeld staan in het bijzonder verslag van het bestuursorgaan niet coherent zijn met de door het bestuursorgaan aangenomen veronderstellingen; en

- deze veronderstellingen geen redelijke basis vormen voor de prospectieve boekhoudkundige en financiële gegevens, dat deze projectie op een adequate wijze opgesteld werd op basis van de veronderstellingen en dat de presentatie ervan in overeenstemming is met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Wij spreken ons geenszins uit over het geschikt karakter van de uitkering, noch over de vraag of de uitkering kan gebeuren.

Als deel van onze werkzaamheden passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling. Tevens evalueren wij de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte veronderstellingen en van de daarop betrekking hebbende inlichtingen.

Wij hebben onze beoordeling over de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en de prospectieve financiële gegevens uitgevoerd overeenkomstig de norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de artikelen 5:143 en 6:116, §2 van het Wetboek van vennootschappen (Liquiditeitstest). Een dergelijke beoordeling bestaat uit het verzoeken om inlichtingen, in hoofdzaak bij de voor financiën en administratieve verantwoordelijke personen, alsmede uit het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. Onze beoordeling van de prospectieve financiële gegevens leidt tot een negatief geformuleerde conclusie met betrekking tot de vraag of de veronderstellingen een redelijke basis vormen voor de toekomstgerichte financiële informatie.

De reikwijdte van onze opdracht is aanzienlijk geringer dan die van een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de historische boekhoudkundige en financiële gegevens en prospectieve financiële gegevens die als basis voor de liquiditeitstest werden gebruikt. Om die reden stelt onze opdracht ons niet in staat de zekerheid te verkrijgen dat wij kennis zullen krijgen van alle aangelegenheden van materieel belang die naar aanleiding van een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid mogelijk worden onderkend. Bijgevolg brengen wij geen oordeel met een redelijke mate van zekerheid tot uitdrukking.

Aangezien de prospectieve financiële gegevens [het kasstroomoverzicht] en de veronderstellingen waarop deze zijn [is] gebaseerd betrekking hebben op de toekomst en daarom beïnvloed kunnen worden door onvoorziene gebeurtenissen, brengen wij geen oordeel tot uitdrukking over de vraag of de gerapporteerde eigenlijke resultaten zullen overeenkomen met die opgenomen in de toekomstige financiële informatie [het kasstroomoverzicht] en de verschillen kunnen van materieel belang zijn.

Zelfs als de voorziene gebeurtenissen zich conform de vooropgestelde hypothesen voordoen, zullen de werkelijke uitkomsten naar alle waarschijnlijkheid afwijken van de projectie, aangezien de veronderstelde gebeurtenissen zich veelal niet zullen voordoen zoals verwacht en afhankelijk zijn van de realisatie van de projectie. De afwijking daarvan kan van materieel belang zijn.

Onze beoordeling biedt geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de vennootschap, noch van de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee het bestuursorgaan de bedrijfsvoering van de vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen.

Conclusie

Op basis van onze werkzaamheden is niets onder onze aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat:

- de historische financiële en boekhoudkundige gegevens die vermeld staan in het bijzonder verslag van het bestuursorgaan niet in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld zijn overeenkomstig de door de vennootschap gehanteerde waarderingsregels [zoals blijkt uit de laatst goedgekeurde jaarrekening];
- de prospectieve financiële gegevens die vermeld staan in het bijzonder verslag van het bestuursorgaan niet coherent zijn met de door het bestuursorgaan aangenomen veronderstellingen; en
- deze veronderstellingen geen redelijke basis vormen voor de prospectieve financiële gegevens.

De gebruikte veronderstellingen, die aan de projecties ten grondslag liggen, zullen naar alle waarschijnlijkheid verschillen van de realiteit, aangezien andere verwachte gebeurtenissen zich vaak niet voordoen zoals verwacht, en de variatie van materieel belang kan zijn.

Beperking van het gebruik en de verspreiding van ons verslag

Dit verslag werd uitsluitend opgemaakt ingevolge artikel 5:143 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen in de context van de geplande uitkering van [beschrijving van het type van uitkering: dividend en zoals voorgesteld door een algemene vergadering of door het bestuursorgaan in het kader van de statutaire delegatie], enz. op [datum] en mag niet voor andere doeleinden worden aangewend. Conform de wetgeving is dit verslag uitsluitend bestemd voor het bestuursorgaan van de [vennootschap] en mag niet verder verdeeld worden zonder onze voorafgaande toestemming.

[Plaats], [Datum]
Bedrijfsrevisorenkantoor XYZ
Commissaris
Vertegenwoordigd door
Naam
Bedrijfsrevisor